TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. birželio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai – Direktyva 2004/18/EB – Centrinės perkančiosios organizacijos – Mažos savivaldybės – Centrinės perkančiosios organizacijos organizacinių modelių apribojimas iki dviejų – Draudimas pasitelkti privatinės teisės reglamentuojamą centrinę perkančiąją organizaciją, kurioje dalyvauja privatūs subjektai – Centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos teritorijos ribojimas“

Byloje C-3/19

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2018 m. rugsėjo 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. sausio 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Asmel Soc. cons. a r.l.

prieš

Autorità Nazionale Anticorruzione (ANAC),

dalyvaujant

Associazione Nazionale Aziende Concessionarie Servizi entrate (Anacap),

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, antrosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts (pranešėjas), teisėjai P. G. Xuereb, T. von Danwitz ir A. Kumin,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 29 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Asmel Soc. cons. a r.l.*, atstovaujamos advokatų M. Chiti, A. Sandulli, L. Lentini ir B. Cimino,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocatesse dello Stato* C. Colelli ir C. Pluchino,

* Proceso kalba: italų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Gattinara, P. Ondrůšek ir L. Haasbeek,

susipažinęs su 2020 m. balandžio 2 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį pateiktas dėl 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132; klaidų ištaisymas OL L 339, 2014, p. 14), iš dalies pakeistos 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1336/2013 (OL L 335, 2013, p. 17) (toliau – Direktyva 2004/18), 1 straipsnio 10 dalies ir 11 straipsnio, taip pat laisvės teikti paslaugas ir kuo didesnio viešųjų paslaugų pirkimų atvėrimo konkurencijai principų išaiškinimo. Direktyva 2004/18 buvo panaikinta 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų (OL L 94, 2014, p. 65).

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Asmel Soc. cons. a r.l.* (toliau – *Asmel*) ir *Autorità Nazionale Anticorruzione (ANAC)* [Nacionalinė kovos su korupcija tarnyba, Italija] ginčą dėl 2015 m. balandžio 30 d. ANAC priimto sprendimo Nr. 32 uždrausti *Asmel* vykdyti tarpininko sudarant viešojo pirkimo sutartis veiklą ir pripažinti neteisėtais šios bendrovės organizuotus konkursus dėl to, kad ji neatitiko Italijos teisėje numatytų centrinių perkančiųjų organizacijų organizacinių modelių (toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2004/18, taikomos klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms, 2 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Sutartys, sudarytos valstybėse narėse valstybės, regioninės ar vietos valdžios institucijų arba kitų viešosios teisės reguliuojamų subjektų vardu, turi atitikti Sutartyje numatytus principus, ypač laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvo paslaugų judėjimo, bei iš jų kylančius principus, pavyzdžiui, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principus. Tačiau viešosioms sutartims, kurių vertė viršija tam tikrą sumą, šių principų pagrindu patartina nustatyt[i] nacionalinių procedūrų, sudarant tokias sutartis, derinimą Bendrijos mastu, kad būtų užtikrintas šių principų veiksmingumas ir sudarytos sąlygos konkurencijai atliekant viešuosius pirkimus. Šios derinimo nuostatos turėtų būti aiškinamos remiantis pirmiau nurodytomis taisyklėmis ir principais bei kitomis Sutartyje nustatytomis taisyklėmis.“

4 Šios direktyvos 16 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Siekiant atsižvelgti į skirtingas aplinkybes, egzistuojančias valstybėse narėse, joms turi būti leista pasirinkti, ar perkančiosios organizacijos gali pasinaudoti preliminariaisiais susitarimais, centrinėmis pirkimų institucijomis, dinaminėmis pirkimų sistemomis, elektroniniais aukcionais arba konkurencinio dialogo procedūromis, kaip apibrėžta ir reglamentuota šioje direktyvoje.“

5 Tos pačios direktyvos 1 straipsnio 8–10 dalyse nustatyta:

„8. „Rangovu“, „tiekėju“ ar „paslaugų teikėju“ gali būti bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, viešasis subjektas arba tokių asmenų ir (arba) organizacijų grupė, rinkoje siūlantys, atitinkamai, darbų ir (arba) darbo įvykdymą, prekių tiekimą arba paslaugų teikimą.

Terminas „ūkio subjektas“ vienodai tinka rangovui, tiekėjui ir paslaugų teikėjui. Jis vartojamas tik supaprastinimo tikslais.

<…>

9. „Perkančiosios organizacijos“ – tai valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos, įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, tų institucijų ir (arba) įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, asociacijos.

„Įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja viešoji teisė“ reiškia bet kurią įstaigą, kuri:

a) skirta specialiai viešiesiems interesams, kurie yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio, tenkinti;

b) turi juridinio asmens statusą; ir

c) didžiąja dalimi yra finansuojama iš valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, lėšų; arba yra valdoma šių institucijų ir kitų minėtų įstaigų; arba turinti administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra paskirti valstybės, regiono ar vietos valdžios institucijų arba kitų įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė.

<…>

10. „Centrinė perkančioji organizacija“ – tai perkančioji organizacija, kuri:

– įsigyja prekes ir (arba) paslaugas, skirtas perkančiosioms organizacijoms, arba

– sudaro perkančiajai organizacijai skirtas viešojo pirkimo sutartis arba preliminariuosius susitarimus dėl darbų, prekių arba paslaugų pirkimo.

6 Tos pačios direktyvos 2 straipsnyje „Sutarčių sudarymo principai“ numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ūkio subjektams taiko vienodas sąlygas, jų nediskriminuoja ir veikia skaidriai.“

7 Direktyvos 2004/18 7 straipsnio b punkto pirmoje įtraukoje numatyta, kad ši direktyva konkrečiai taikoma viešojo prekių tiekimo ir paslaugų sutartims, kurių vertė (be pridėtinės vertės mokesčio) yra lygi arba viršija 207 000 eurų ir kurias sudaro kitos, nei nurodyta IV priede, perkančiosios organizacijos. Viešojo darbų pirkimo sutartims minėtos direktyvos 7 straipsnio c punkte įtvirtinta riba yra 5 186 000 eurų.

8 Šios direktyvos 11 straipsnyje „Centrinių perkančiųjų organizacijų sudarytos viešosios [viešojo pirkimo] sutartys ir preliminarieji susitarimai“ numatyta:

„1. Valstybės narės gali nustatyti, kad perkančiosios organizacijos gali pirkti darbus, prekes ir (arba) paslaugas iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją.

2. Laikoma, kad perkančiosios organizacijos, kurios perka darbus, prekes ir (arba) paslaugas iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją 1 straipsnio 10 dalyje nustatytais atvejais, laikosi šios direktyvos, jei jos laikosi centrinė perkančioji organizacija.“

Italijos teisė

Įstatyminis dekretas Nr. 267/2000

9 2000 m. rugpjūčio 18 d. *Decreto legislativo n. 267 – Testo unico delle leggi sull'ordinamento degli enti locali* (Įstatyminis dekretas Nr. 267 – vietos savivaldos įstatymų konsoliduotas tekstas) (GURI, Nr. 227, 2000 m. rugsėjo 28 d., toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 267/2000) 30 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Siekdamos koordinuotai vykdyti tam tikras funkcijas ir teikti tam tikras paslaugas vietos savivaldos institucijos gali tarpusavyje sudaryti atitinkamas sutartis.“

10 Minėto įstatyminio dekreto 31 straipsnio „Konsorciumai (*Consorzi*)“ pirmoje pastraipoje numatyta:

„Siekdamos bendrai valdyti vieną ar kelias paslaugas ir bendrai vykdyti funkcijas vietos savivaldos institucijos gali sudaryti konsorciumą *(consorzio)*, vadovaudamosi 114 straipsnyje įtvirtintomis specialiosioms įmonėms numatytomis teisės normomis, jeigu jos taikomos. Konsorciume *(consorzio)* gali dalyvauti ir kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, jeigu tai leidžiama pagal jiems taikomus teisės aktus.“

11 Šio įstatyminio dekreto 32 straipsnio pirmoje pastraipoje „savivaldybių sąjunga“ apibrėžta kaip „vietos organizacija, sudaryta iš dviejų ar daugiau paprastai kaimyninių savivaldybių, siekiant bendrai vykdyti tam tikras funkcijas ir teikti paslaugas.“

Įstatyminis dekretas Nr. 163/2006

12 2006 m. balandžio 12 d. *decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE* (Įstatyminis dekretas Nr. 163, kuriuo patvirtinamas viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo kodeksas perkeliant direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB) (GURI, Nr. 100, paprastasis priedas, 2006 m. gegužės 2 d., toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 163/2006) 3 straipsnio 25 punkte „perkančioji organizacija“ apibrėžta kaip „valstybės valdžios institucijos; teritorinės savivaldos institucijos; kiti ne pelno viešieji subjektai; įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė; bet kokios tų subjektų asociacijos, sąjungos ir konsorciumai“.

13 Pagal Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 3 straipsnio 34 dalį „centrinė perkančioji organizacija“ – tai:

„Perkančioji organizacija, kuri:

– įsigyja prekių (arba) paslaugų, skirtų perkančiosioms organizacijoms ar kitiems perkantiesiems subjektams, arba

– sudaro perkančiosioms organizacijoms ar kitiems perkantiesiems subjektams skirtas viešojo pirkimo sutartis arba preliminariąsias sutartis dėl darbų, prekių arba paslaugų pirkimo.“

14 Šio įstatyminio dekreto 33 straipsnio 3bis dalyje, įterptoje 2011 m. gruodžio 6 d. *decreto-legge n. 201 – Disposizioni urgenti per la crescita, l'equità e il consolidamento dei conti pubblici* (Dekretas įstatymas Nr. 201 – skubios priemonės ekonomikos augimui, lygybei ir biudžeto konsolidavimui užtikrinti,

GURI, Nr. 284, paprastasis priedas, 2011 m. gruodžio 6 d.), pertvarkytu, su pakeitimais, į įstatymą 2011 m. gruodžio 22 d. *legge n*. 214 (Įstatymas Nr. 214, GURI, Nr. 300, paprastasis priedas, 2011 m. gruodžio 27 d.), numatyta:

„Kiekvienos provincijos teritorijoje esančios savivaldybės, kuriose gyvena ne daugiau kaip 5 000 gyventojų, privalo darbų, paslaugų ir prekių įsigijimą pavesti vienai centrinei perkančiajai organizacijai, veikdamos per [Įstatyminio dekreto Nr. 267/2000] 32 straipsnyje apibrėžtas savivaldybių sąjungas, jei tokios egzistuoja, arba sudarydamos tarpusavyje konsorciumo susitarimą ir pasitelkdamos savo kompetentingas įstaigas.“

15 2014 m. balandžio 24 d. *decreto-legge n° 66 – Misure urgenti per la competitività e la giustizia sociale* (Dekretas įstatymas Nr. 66, kuriame įtvirtintos nepaprastosios priemonės konkurencingumui ir socialiniam teisingumui užtikrinti, GURI, Nr. 95, 2014 m. balandžio 24 d.), Dekreto įstatymo Nr. 66, pertvarkyto, su pakeitimais, į įstatymą 2014 m. birželio 23 d. Įstatymu Nr. 89 (GURI, Nr. 143, 2014 m. birželio 23 d.), 9 straipsnio 4 dalimi minėto 33 straipsnio 3bis dalis buvo pakeista taip:

„Savivaldybės, kurios nėra provincijos administracinis centras, perka darbus, paslaugas ir prekes per [Įstatyminio dekreto Nr. 267/2000] 32 straipsnyje apibrėžtas savivaldybių sąjungas, jeigu tokios egzistuoja, arba sudarydamos tarpusavyje konsorciumo susitarimą ir pasitelkdamos savo arba provincijų kompetentingas įstaigas, arba kreipdamosi į jungtinį subjektą ar provincijas, kaip numatyta 2014 m. balandžio 7 d. Įstatyme Nr. 56. <…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 *Asmel*, 2013 m. sausio 23 d. įsteigtos ribotos atsakomybės konsorcinės bendrovės, 51 % kapitalo priklauso Kadžiano savivaldybei (Italija), 25 % – privatinės teisės reglamentuojamai asociacijai *Asmel*, kurios viena iš narių yra *Associazione nazionale piccoli comuni italiani* (Nacionalinė Italijos mažųjų savivaldybių asociacija), ir 24 % – *Consorzio Asmez*, privačių įmonių ir savivaldybių konsorciumui.

17 Praeityje *Asmel* buvo įvairių vietos savivaldos institucijų vardu veikianti centrinė perkančioji organizacija. Konkrečiai tariant, ji organizavo konkursą dėl preliminariųjų sutarčių sudarymo, siekdama sudaryti sutartis dėl paslaugų, susijusių su savivaldybės nustatytų nekilnojamojo turto mokesčių mokėjimo kontrole ir mokestinių skolų išieškojimu, taip pat 152 telematines procedūras dėl įvairių sutarčių sudarymo.

18 *Asmel* veikimo principas yra toks: vietos savivaldos institucijos savivaldybės tarybos sprendimu tampa asociacijos *Asmel* narėmis, o vėliau savivaldybės valdybos priima sprendimą, kuriuo šios institucijos savo pirkimo funkcijas patiki *Asmel*. Pastarajai už paslaugas, suteiktas per telematikos platformą, mokamas 1,5 % sutarties vertės atlyginimas, jį sumoka konkurso laimėtojas, su kuriuo sudaroma sutartis.

19 Gavusi kelis skundus ANAC pradėjo tyrimą, jį baigusi konstatavo, kad *Asmel* neatitiko Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalyje nustatytų centrinių perkančiųjų organizacijų organizacinių modelių.

20 ANAC teigimu, *Asmel* buvo privatinės teisės reglamentuojamas subjektas, o pagal Italijos teisę reikalaujama, kad centrinės perkančiosios organizacijos veiklos formos būtų viešojo pobūdžio tarpininkaujant viešiesiems subjektams ar vietos savivaldos institucijų asociacijoms, kaip antai savivaldybių sąjungos ar konsorciumai, įsteigti sudarant sutartį pagal Įstatyminio dekreto Nr. 267/2000 30 straipsnį. Ji taip pat pažymėjo, kad nors galima pasitelkti privačius subjektus, jie bet kuriuo atveju turi būti vidaus įstaigos (*in house*), kurių veikla galima tik steigiančiųjų savivaldybių teritorijoje; nagrinėjamu atveju sąlygos dėl analogiškos kontrolės ir teritorinių veiklos ribų nebuvo tenkinamos.

21 Be to, ANAC konstatavo, kad vietos savivaldos institucijų dalyvavimas centrinėje perkančiojoje organizacijoje buvo tik netiesioginis, nes jos visų pirma tapdavo asociacijos *Asmel* narėmis, o vėliau savivaldybės valdybos sprendimu pavesdavo *Asmel* vykdyti pirkimą.

22 Kalbant apie *Asmel* teisinį statusą, reikia pažymėti, kad šios bendrovės veikla yra tik netiesioginė tenkinant asociacijai priklausančių vietos savivaldos institucijų poreikius, vadinasi, ji tiesiogiai nepadeda užtikrinti visuotinės svarbos poreikių, kuriuos turi užtikrinti tos savivaldos institucijos, todėl ANAC atmetė galimybę *Asmel* laikyti „įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja viešoji teisė“.

23 Taigi ANAC priėmė ginčijamą sprendimą.

24 Ginčijamą sprendimą *Asmel* apskundė *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija). Ji tvirtino, kad nors yra bendrosios teisės reglamentuojamas subjektas, turi juridinio asmens statusą, yra skirta specialiai viešiesiems interesams, kurie yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio, tenkinti, ją finansavo asociacijai priklausančios vietos savivaldos institucijos ir jos darė dominuojančią įtaką jos veiklai. Todėl ji yra įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja viešoji teisė, ir atitinkamai tenkina sąlygas, kad galėtų būti kvalifikuojama kaip „centrinė perkančioji organizacija“.

25 2016 m. vasario 22 d. Sprendimu *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas) atmetė *Asmel* skundą. Atsižvelgęs į šios bendrovės finansavimo ir valdymo kontrolės tvarką jis konstatavo, kad ji negali būti kvalifikuojama kaip „įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja viešoji teisė“, nes netenkina sąlygos dėl viešosios dominuojančios įtakos. Be to, jis konstatavo, kad *Asmel* neatitiko Įstatyminiame dekrete Nr. 163/2006 nustatytų centrinių perkančiųjų organizacijų organizacinių modelių ir kad savo veiklą galėjo vykdyti tik steigiančiųjų savivaldybių teritorijoje.

26 *Asmel* dėl šio sprendimo padavė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija); visų pirma ji teigia, kad klaidinga manyti, jog organizacinis modelis, kurį sudaro pagal privatinę teisę veikiantis konsorciumas (*consorzio*) bendrovės forma, yra nesuderinamas su Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 nuostatomis dėl centrinių perkančiųjų organizacijų ir kad šiame įstatyminiame dekrete nenustatyta jokio centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos teritorijos ribojimo.

27 *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nurodo, kad nors pagal Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 nuostatas dėl centrinių perkančiųjų organizacijų bet kuri perkančioji organizacija gali vykdyti centrinės perkančiosios organizacijos funkciją, šio įstatyminio dekreto 33 straipsnio 3bis dalyje įtvirtinta šios taisyklės išimtis, nes joje numatyta, kad mažos savivaldybės gali pasitelkti tik dviejų konkrečių organizacinių modelių centrines perkančiąsias organizacijas, t. y. Įstatyminio dekreto Nr. 267/2000 32 straipsnyje nurodytą savivaldybių sąjungą arba šio įstatyminio dekreto 31 straipsnyje nurodytą vietos savivaldybių konsorciumą (*consorzio*). *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nuomone, ši mažoms savivaldybėms nustatyta pareiga, atrodo, kertasi su galimybe laisvai pasitelkti centrines perkančiąsias organizacijas, kiek tai susiję su Direktyvoje 2004/18 numatytomis bendradarbiavimo formomis.

28 Be to, kiek tai susiję su savivaldybių konsorciumais (*consorzi*), *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) turi abejonių dėl mažoms savivaldybėms nustatytos pareigos naudoti viešosios teisės reglamentuojamus organizacinius modelius, draudžiant privačių subjektų dalyvavimą. Toks draudimas gali prieštarauti Sąjungos teisėje įtvirtintiems laisvės teikti paslaugas ir kuo didesnio viešųjų pirkimų procedūrų atvėrimo konkurencijai principams dėl to, kad tik Italijos viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams (jų sąrašas baigtinis) suteikiama teisė teikti paslaugas, kurias būtų galima kvalifikuoti „kaip ekonominę veiklą“, kurią šiuo atveju tinkamiau vykdyti vidaus rinkoje laisvos konkurencijos sąlygomis.

29 Be to, *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nurodo, kad nors vidaus teisėje neapibrėžta centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos sritis, joje nustatyta mažų savivaldybių, kurios pasitelkia centrines perkančiąsias organizacijas, teritorijos ir šių organizacijų veiklos srities sutaptis. Taigi šią veiklos sritį

riboja savivaldybių sąjungai ar konsorciumui (*consorzio*) priklausančių savivaldybių teritorija. Šis ribojimas, *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) manymu, gali prieštarauti laisvės teikti paslaugas ir viešojo pirkimo procedūrų atvėrimo kuo didesnei konkurencijai principams, nes dėl jo gali atsirasti centrinių perkančiųjų organizacijų išimtinės veiklos zonos.

30 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Sąjungos] teisei prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalis, kuria ribojama savivaldybių organizacinė autonomija nustatant, kad centrinės perkančiosios organizacijos organizaciniai modeliai gali būti tik du (savivaldybių sąjunga, jeigu ji egzistuoja, arba konsorciumas, kurį savivaldybės turi sudaryti)?

2. Ar bet kuriuo atveju [Sąjungos] teisei, visų pirma laisvo paslaugų judėjimo ir paslaugų viešojo pirkimo procedūrų atvėrimo kuo didesnei konkurencijai principams, prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalis, pagal kurią kartu su Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 3 straipsnio 25 dalimi, kiek tai susiję su savivaldybių konsorciumo organizaciniu modeliu, neleidžiama steigti privatinės teisės subjektų, pvz., bendrosios teisės reglamentuojamų konsorciumų, kuriuose dalyvauja ir privatūs asmenys?

3. Galiausiai, ar Sąjungos teisei, visų pirma laisvo paslaugų judėjimo ir paslaugų viešojo pirkimo procedūrų atvėrimo kuo didesnei konkurencijai principams, prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalis, kuria, jeigu ji aiškinama taip, kad pagal ją savivaldybių konsorciumams, kurie yra centrinės perkančiosios organizacijos, leidžiama veikti teritorijoje, atitinkančioje kartu veikiančių savivaldybių teritoriją, taigi daugiausia provincijos mastu, yra ribojama šių centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos teritorija?“

Dėl priimtinumo

31 Italijos vyriausybė teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas, nes yra hipotetinis.

32 Ji tvirtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi dviem prielaidomis: pirma, prekių ir paslaugų pirkimas tam tikros perkančiosios organizacijos vardu yra ekonominė veikla, t. y. paslauga, kaip ji suprantama pagal SESV 57 straipsnį, ir, antra, *Asmel*, kuri netenkino Sąjungos ir Italijos teisės nustatytų sąlygų tam, kad galėtų būti kvalifikuojama kaip „centrinė perkančioji organizacija“, turi bet kuriuo atveju turi būti kvalifikuojama kaip „ūkio subjektas“. Net jei Teisingumo Teismas pateiktų atsakymą, jog pagal Sąjungos teisę draudžiamos tokios Italijos teisės normos, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, šis atsakymas neleistų tenkinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui paduoto apeliacinio skundo, nes pirkimo paslaugos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nebuvo *Asmel* patikėtos Sąjungos teisę atitinkančiu konkurso būdu.

33 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinį pagrindą ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumas Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2019 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Tedeschi ir Consorzio Stabile Istant Service*, C-402/18, EU:C:2019:1023, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

34 Pažymėtina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl to, kad reikia veiksmingai išspręsti ginčą (2018 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Wightman ir kt.*, C-621/18, EU:C:2018:999, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad jį pateikusio teismo nagrinėjama pagrindinė byla susijusi su klausimu, ar teisėta tai, kad *Asmel* nepriskiriama prie subjektų, kurie gali vykdyti centrinės perkančiosios organizacijos funkciją mažų savivaldybių naudai. Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis nepriskyrimas grindžiamas Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 nuostatose, susijusiose su centrinėmis perkančiosiomis organizacijomis, nustatytais ribojimais. Savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo pareikšti nuomonę konkrečiai dėl to, ar pagal Sąjungos teisę draudžiami tokie ribojimai.

36 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku ar kad prejudiciniuose klausimuose nurodyta problema yra hipotetinė.

37 Nagrinėjamu atveju prezumpcijos dėl prejudicinių klausimų svarbos negali paneigti Italijos vyriausybės argumentai, kad Teisingumo Teismo atsakymas neleistų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui tenkinti *Asmel* apeliacinio skundo, nes prekių ir paslaugų pirkimo veikla šiai bendrovei nebuvo patikėta įvykdžius Sąjungos teisę atitinkančią konkurso procedūrą, kadangi iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ginčijamu sprendimu *Asmel* apskritai, o ne kurio nors konkretaus pirkimo atveju, uždrausta vykdyti centrinės perkančiosios organizacijos, veikiančios savivaldybių naudai, veiklą, nors, šios bendrovės teigimu, šis draudimas pažeidžia Sąjungos teisę.

38 Antra, rašytinėse pastabose Europos Komisija išreiškė abejonių dėl prejudicinių klausimų svarbos priimant sprendimą pagrindinėje byloje, motyvuodama tuo, kad Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalį vėliau Italijos teisės aktų leidėjas panaikino, todėl pagrindinė byla gali nebeturėti dalyko.

39 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam prejudicinio sprendimo priėmimo procesui pagrindinėje byloje taikytinas reikšmingas nacionalines nuostatas turi nurodyti ne Teisingumo Teismas. Tokią prerogatyvą turi tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris, išdėstydamas vidaus teisinį pagrindą, palieka Teisingumo Teismui galimybę pateikti Sąjungos teisės aiškinimą, leidžiantį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui įvertinti nacionalinės teisės aktų suderinamumą su Sąjungos teisės aktais (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 19 d. Sprendimo *Meca*, C-41/18, EU:C:2019:507, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

40 Taigi negalima abejoti prejudicinių klausimų priimtinumu dėl to, kad vėliau buvo panaikinta nacionalinės teisės nuostata, kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė kaip taikomą pagrindinėje byloje.

41 Be to, Komisijos paprašyta pareikšti savo nuomonę dėl prejudicinių klausimų svarbos priimant sprendimą pagrindinėje byloje, Italijos vyriausybė per teismo posėdį nurodė, kad naujos teisės normos dėl centrinių perkančiųjų organizacijų, priimtos vietoj Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 33 straipsnio 3bis dalies, įsigalios tik po 2020 m. gruodžio 31 d., todėl pagrindinėje byloje ši nuostata taikoma; tai pripažino ir Komisija per teismo posėdį.

42 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad prašymo priimti prejudicinį sprendimą negalima atmesti kaip nepriimtino.

43 Italijos vyriausybė ir Komisija taip pat išreiškė abejonių dėl trečiojo klausimo priimtinumo, motyvuodamos tuo, kad vietos savivaldos institucijų įsteigtų centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos teritorijos ribojimas, dėl kurio klausimą kelia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, galėtų suteikti pranašumą tam tikrai centrinei perkančiajai organizacijai, kaip matyti iš nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktos informacijos. Konkrečiai ši vyriausybė nurodo, kad šioje nutartyje yra prieštaravimas dėl to, ar šis teritorijos ribojimas yra pranašumas, ar trūkumas šiai centrinei perkančiajai organizacijai. Šiuos dalykus reikia aptarti nagrinėjant trečiąjį klausimą.

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

44 Savo prejudiciniuose klausimuose prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apskritai remiasi Sąjungos teise ir laisvės teikti paslaugas bei viešojo paslaugų pirkimo procedūrų atvėrimo kuo didesnei konkurencijai principais. Vis dėlto iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šiam teismui klausimų kyla būtent dėl SESV 56 straipsnio, kuriame įtvirtinta laisvė teikti paslaugas, ir Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalies ir 11 straipsnių, susijusių su centrinėmis perkančiosiomis organizacijomis.

45 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su pirminės ar antrinės teisės nuostatų, kurias reikia išaiškinti siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, nustatymu, būtina nurodyti, pirma, kad prejudicinius klausimus šis teismas pateikė tam, kad galėtų įvertinti Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 suderinamumą su Sąjungos teise. Beje, kaip matyti iš paties šio dekreto pavadinimo, juo įgyvendinama Direktyva 2004/18.

46 Antra, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje iš esmės diskutuojama dėl Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalyje ir 11 straipsnyje numatytos sąvokos „centrinė perkančioji organizacija“.

47 Galiausiai, trečia, Direktyvos 2004/18 7 straipsnio taikymo ribos yra pasiektos. Pirma, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos dokumentų matyti, kad, kiek tai susiję su *Asmel* inicijuotomis 152 konkurso procedūromis 2013 m. gegužės mėn.–2014 m. vasario mėn. laikotarpiu, kurios ginčijamame sprendime pripažintos neteisėtomis, pirkimo vertė viršija šioje nuostatoje numatytas atitinkamas vertes. Antra, ginčijamu sprendimu *Asmel* uždrausta vykdyti bet kokią tarpininko veiklą viešųjų pirkimų procedūrose, nesvarbu, kokia tų pirkimų vertė.

48 Šiomis aplinkybėmis prejudicinius klausimus reikia nagrinėti atsižvelgiant tik į Direktyvą 2004/18, būtent jos 1 straipsnio 10 dalį ir 11 straipsnį.

Dėl esmės

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

49 Pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią mažų savivaldybių organizacinė autonomija ribojama taip, kad jos gali pasitelkti tik dviejų, išimtinai viešųjų, modelių centrinę perkančiąją organizaciją, kurioje negalimas privačių asmenų ar įmonių dalyvavimas.

50 Siekiant atsakyti į šiuos klausimus reikia nurodyti, pirma, kad sąvoka „centrinė perkančioji organizacija“ apibrėžta Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalyje: tai – perkančioji organizacija, kuri įsigyja prekių ir (arba) paslaugų, skirtų perkančiosioms organizacijoms, arba sudaro perkančiajai organizacijai skirtas viešojo pirkimo sutartis arba preliminariuosius susitarimus dėl darbų, prekių arba paslaugų pirkimo.

51 Tuo remiantis darytina išvada, kad sąvoka „centrinė perkančioji organizacija“ Direktyvoje 2004/18 apibrėžta remiantis sąvoka „perkančioji organizacija“.

52 Pastaroji sąvoka apibrėžta Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 9 dalyje; jos pirmoje pastraipoje nurodyta, kad perkančioji organizacija – tai valstybės, regionų ar vietos savivaldos institucijos, įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, tų institucijų ir (arba) įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, asociacijos.

53 Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 9 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad „įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja viešoji teisė“, reiškia bet kurią įstaigą, skirtąspecialiai viešiesiems interesams, kurie yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio, tenkinti, ji turi juridinio asmens statusą ir didžiąja dalimi yra finansuojama iš valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, lėšų; arba yra valdoma šių institucijų ir kitų minėtų įstaigų; arba turi administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra paskirti valstybės, regiono ar vietos savivaldos institucijų arba kitų įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė.

54 Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę nurodyti, kad šios direktyvos 1 straipsnio 9 dalyje sąvoka „perkančioji organizacija“ apibrėžta plačiai ir turi būti aiškinama taikant funkcinį metodą tam, kad būtų įgyvendinti tikslai, kuriais siekiama išvengti rizikos, jog perkančiosioms organizacijoms sudarant viešojo pirkimo sutartis pirmenybė bus teikiama nacionaliniams konkurso dalyviams ar kandidatams, ir kartu pašalinti galimybę, kad valstybės, savivaldybės ar kitų įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, finansuojamas ar kontroliuojamas subjektas vadovausis ne ekonominiais, o kitais kriterijais (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 5 d. Sprendimo *LitSpecMet*, C-567/15, EU:C:2017:736, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Vis dėlto šioje nuostatoje nenumatyta jokios pareigos laikytis konkretaus organizacinio modelio siekiant atitikti sąvoką „perkančioji organizacija“.

55 Antra, svarbu pažymėti, kad pagal Direktyvos 2004/18 16 konstatuojamąją dalį „[s]iekiant atsižvelgti į skirtingas aplinkybes, egzistuojančias valstybėse narėse, joms turi būti leista pasirinkti, ar perkančiosios organizacijos gali pasinaudoti <…> centrinėmis pirkimų institucijomis <…>, kaip apibrėžta ir reglamentuota šioje direktyvoje“. Pagal Direktyvos 2004/18 11 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali nustatyti, kad perkančiosios organizacijos gali pirkti darbus, prekes ir (arba) paslaugas iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad laikoma, jog perkančiosios organizacijos, kurios perka darbus, prekes ir (arba) paslaugas iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją 1 straipsnio 10 dalyje nustatytais atvejais, laikosi šios direktyvos, jeigu jos laikosi centrinė perkančioji organizacija.

56 Iš Direktyvos 2004/18 11 straipsnio, siejamo su jos 1 straipsnio 9 ir 10 dalimis, taip pat 16 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad vienintelis šioje direktyvoje numatytas apribojimas, susijęs su centrinės perkančiosios organizacijos pasirinkimu, yra tai, kad ši centrinė perkančioji organizacija turi turėti „perkančiosios organizacijos“ statusą. Ši didelė diskrecija apima ir centrinės perkančiosios organizacijos organizacinių modelių nustatymą, jeigu valstybių narių priemonėmis, priimtomis įgyvendinant Direktyvos 2004/18 11 straipsnį, paisoma šioje direktyvoje nustatyto apribojimo, kad subjektas, kurio, kaip centrinės perkančiosios organizacijos, paslaugomis ketina naudotis perkančiosios organizacijos, turėtų perkančiosios organizacijos statusą. Taigi, jeigu subjektas neturi perkančiosios organizacijos, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 9 dalį, statuso, šios direktyvos taikymo tikslais pagal nacionalinės teisės normas jis negalėtų būti laikomas turinčiu „centrinės perkančiosios organizacijos“ statusą.

57 Trečia, toks Direktyvos 2004/18 aiškinimas, beje, atitinka šios direktyvos 2 konstatuojamojoje dalyje skelbiamus principus, kuriais ji pagrįsta, t. y. laisvės teikti paslaugas ir atvėrimo neiškraipytai konkurencijai visose valstybėse narėse.

58 Nors pagal Direktyvos 2004/18 11 straipsnio 2 dalį perkančiosios organizacijos, kurios naudojasi centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis, šioje nuostatoje nurodytais atvejais atleidžiamos nuo šioje direktyvoje numatytų viešojo pirkimo procedūrų taikymo, kartu šiai centrinei perkančiajai organizacijai nustatyta pareiga, dėl kurios perkančiosios organizacijos turi laikytis toje direktyvoje numatytų procedūrų. Taip užtikrinamas pagrindinis Sąjungos teisės nuostatų viešųjų pirkimų srityje tikslas, t. y. laisvė teikti paslaugas ir atvėrimas neiškraipytai konkurencijai visose valstybėse narėse (šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Undis Servizi*, C-553/15, EU:C:2016:935, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

59 Šios išvados nepaneigia 2005 m. spalio 20 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-264/03, EU:C:2005:620), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad Prancūzijos urbanistikos teisės aktuose numatyta sutartis dėl pavedimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas, pagal kurią įgaliotinio funkcijas galėjo atlikti tik Prancūzijos teisėje konkrečiai išvardyti juridiniai asmenys, yra viešojo paslaugų pirkimo sutartis, kaip ji suprantama pagal 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvą 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 322), ir, kadangi tuose aktuose nenumatyta jokios konkurso procedūros pasirenkant įgaliotinį, jais buvo pažeista ši direktyva.

60 Iš tiesų tas teismo sprendimas nesusijęs su Direktyvos 2004/18 nuostatomis, kuriose aiškiai numatyta perkančiųjų organizacijų galimybė naudotis centrinių perkančiųjų organizacijų paslaugomis. Bet kuriuo atveju iš to teismo sprendimo matyti, kad įgaliotinio funkcijos apėmė įvairias paslaugų teikimui prilygstančias užduotis, kurios buvo pavestos netaikant Direktyvoje 92/50 numatytos konkurso procedūros (2005 m. spalio 20 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija* (C-264/03, EU:C:2005:620, 46, 51 ir 55 punktai).

61 Atsižvelgiant į šio sprendimo 56 punkte nurodytą valstybių narių turimą didelę diskreciją, nei pagal Direktyvą 2004/18, nei pagal principus, kurias ji grindžiama, nedraudžiama, kad valstybės narės galėtų pritaikyti šių centrinių perkančiųjų organizacijų organizacinius modelius pagal savo poreikius ir ypatingas valstybėje narėje egzistuojančias aplinkybes ir tuo tikslu reikalauti naudoti išimtinai viešuosius organizacinius modelius, kuriuos taikant negalimas privačių asmenų ir įmonių dalyvavimas.

62 Šiomis aplinkybėmis Italijos vyriausybė konkrečiai nurodė, kad Italijos teisės aktų leidėjas, skatindamas vietos savivaldos institucijas naudotis centrinių perkančiųjų organizacijų, sukurtų laikantis nustatytų organizacinių modelių, paslaugomis ir mažoms savivaldybėms nustatydamas pareigą pasitelkti tokias centrines perkančiąsias organizacijas, siekė ne tik išvengti mafijos infiltravimosi rizikos, bet ir numatyti išlaidų kontrolės priemonę.

63 Bet kuriuo atveju, kaip iš esmės išvados 70–72 punktuose nurodė ir generalinis advokatas, atsižvelgiant į glaudų sąvokos „perkančioji organizacija“ ir sąvokos „centrinės perkančiosios organizacijos“ ryšį (apie jį kalbama šio sprendimo 51–58 punktuose), centrinės perkančiosios organizacijos negali būti laikomos siūlančiomis paslaugas privačių įmonių konkurencijai atvertoje rinkoje.

64 Iš tikrųjų centrinė perkančioji organizacija veikia kaip perkančioji organizacija tam, kad užtikrintų šios poreikius, o ne kaip ūkio subjektas, turintis savo komercinį interesą.

65 Taigi nacionalinės teisės aktais, pagal kuriuos ribojamas mažų savivaldybių pasirinkimas naudotis centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis, reikalaujant šiuo tikslu naudoti du išimtinai viešojo organizavimo modelius, kuriuos taikant negalimas privačių asmenų ar įmonių dalyvavimas,

nepažeidžiamas Direktyva 2004/18 siekiamas laisvės teikti paslaugas ir atvėrimo neiškraipytai konkurencijai visose valstybėse narėse tikslas, nes pagal juos nė viena privati įmonė neįgyja privilegijuotos padėties, palyginti su konkurentais.

66 Be to, pagal šiuos nacionalinės teisės aktus jokios pirmenybės neteikiama nacionalinei pasiūlymą teikiančiai įmonei. Atvirkščiai, jie padeda įgyvendinti ankstesniame punkte nurodytą tikslą, nes apsaugo mažas savivaldybes nuo rizikos, kad centrinė perkančioji organizacija ir privati įmonė, kuriai priklauso šios centrinės perkančiosios organizacijos kapitalas, sudarys susitarimą.

67 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią mažų savivaldybių organizacinė autonomija pasitelkti centrinę perkančiąją organizaciją ribojama taip, kad jos gali pasitelkti tik dviejų, išimtinai viešųjų, modelių centrinę perkančiąją organizaciją, kurioje negalimas privačių asmenų ar įmonių dalyvavimas.

Dėl trečiojo klausimo

68 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad vietos savivaldybių įsteigtos centrinės perkančiosios organizacijos veiklą gali vykdyti tik tų savivaldybių teritorijoje.

69 Šiuo aspektu, pirma, reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2004/18 nėra aiškios nuostatos, kuri apibrėžtų centrinės perkančiosios organizacijos veiklos teritorines ribas, todėl šis klausimas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į tai, kaip įgyvendintos šios direktyvos nuostatos, susijusios su centrinėmis perkančiosiomis organizacijomis; kaip matyti iš šio sprendimo 56 punkto, šio įgyvendinimo atveju valstybės narės turi didelę diskreciją.

70 Priemonė, kuria valstybė narė centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos teritorinę sritį apriboja atitinkama jas įsteigusių vietos savivaldybių teritorija, siekdama užtikrinti, kad šios centrinės perkančiosios organizacijos veiks siekdamos tų savivaldybių viešojo intereso, o ne savo komercinio intereso, turi būti laikoma atitinkančia Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalį, kurioje numatyta, kad centrinė perkančioji organizacija turi turėti perkančiosios organizacijos statusą ir tenkinti šio direktyvos 1 straipsnio 9 dalyje numatytas sąlygas. Vadinasi, kaip jau nurodė Teisingumo Teismas, remiantis pastarąja nuostata, perkančioji organizacija yra subjektas, tenkinantis viešuosius interesus, kurie yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio. Pagrindinė tokios įstaigos veikla nėra pelno duodanti veikla rinkoje (šiuo klausimu žr. 2009 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *CoNISMa*, C-305/08, EU:C:2009:807, 38 punktą). Taigi reikia pripažinti, kad nacionaline teisės nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, paisoma diskrecijos, kurią valstybės narės turi įgyvendindamos Direktyvą 2004/18, ribų.

71 Antra, kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilusias abejones dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo teritorijos apribojimo, dėl kurio atsirastų išimtinės centrinių perkančiųjų organizacijų veiklos zonos, suderinamumo su laisvės teikti paslaugas ir kuo didesnio atvėrimo konkurencijai viešojo paslaugų pirkimo srityje principais, kuriais grindžiama Direktyva 2004/18, reikia pažymėti, kad atsižvelgiant į motyvus, išdėstytus nagrinėjant pirmąjį ir antrąjį klausimus, dėl to, kad nacionalinės teisės nuostatoje numatyta, kad vietos savivaldybių įsteigtos centrinės perkančiosios organizacijos veiklą gali vykdyti tik tų savivaldybių teritorijoje, jokia privati įmonė neįgyja privilegijuotos padėties, palyginti su savo konkurentais, pažeidžiant šiuos principus.

72 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad vietos savivaldybių įsteigtos centrinės perkančiosios organizacijos veiklą gali vykdyti tik tų savivaldybių teritorijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, iš dalies pakeistos 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1336/2013, 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią mažų savivaldybių organizacinė autonomija pasitelkti centrinę perkančiąją organizaciją ribojama taip, kad jos gali pasitelkti tik dviejų, išimtinai viešųjų, modelių centrinę perkančiąją organizaciją, kurioje negalimas privačių asmenų ar įmonių dalyvavimas.**

2. **Direktyvos 2004/18, iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 1336/2013, 1 straipsnio 10 dalis ir 11 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad vietos savivaldybių įsteigtos centrinės perkančiosios organizacijos veiklą gali vykdyti tik tų savivaldybių teritorijoje.**

Parašai.